

Umsögn Borgarfjarðarhrepps.

Eftir að hafa skoðað frumvarp til laga um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða, nr. 116/2006, með síðari breytingum (atvinnu- og byggðakvótar o.fl.) frá sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra vill Hreppsnefnd Borgarfjarðarhrepps koma eftirfarandi á framfæri:

Borgarfjörður eystri er brothætt byggð og tekur þátt í því verkefni undir hatti Byggðastofnunar.

Við teljum misök að festa það í prósentutölum hversu mikill afli fer í þær ráðstafanir sem upp eru taldar í 15.gr.a. Nær væri að ásókn í hverja ráðstöfun fyrir sig ár hvert (eða ár á undan) réði því hvernig skiptingin er. Þar að auki er þörf úrræðanna breytileg milli ára t.d. ef byggðarlög lenda í óvæntum vandræðum þarf að vera svigrúm innan laganna til að bregðast við en ekki festa prósentutölu sem gæti verið fullnýtt þegar til vandræðanna kæmi. Varasjóður vegna óvæntra áfalla er vissulega til staðar en erfitt er að magnsetja áföll til framtíðar.

Varðandi línuívilnun þá er hún algjör forsenda þess að hægt sé að gera út á handbeitta línu. Þau áform að færa ónýtt hlutfall línuívilnunar yfir í byggðakvóta svæðis virðist koma Borgarfjarðarhreppi illa þ.s. hreppurinn fær sáralítinn byggðakvóta. Það kæmi sveitarfélaginu betur að tilfærslan yrði til strandveiða.

Borgarfjarðarhreppur saknar ákvæðis í frumvarpinu þess efnis að byggðakvóti (almennur og sértækur) renni að sem mestu leyti til dagróðrabáta.

Almennur byggðakvóti

Borgarfjarðarhreppur fagnar því nýmæli að ráðherra geti vikið frá vinnsluskyldu innan sveitarfélags og mun það opna dyr fyrir hreppinn að fá almennan byggðakvóta á svæðið. Innan 1 – 2 ára liggur ljóst fyrir að engum almennum byggðakvóta verður ráðstafað til Borgarfjarðarhrepps. Vonumst við til að þær breytingar sem hér eru kynntar verði til þess að auðvelda brothættri byggð að nálgast slíkan kvóta þar sem úthlutunin færist undir Byggðastofnun.

Sértækur byggðakvóti

Borgarfjarðarhreppur hefur áður gagnrýnt að sveitarfélag sem fellur undir viðmið Byggðastofnunar fyrir verkefnið Brothættar byggðir falli ekki undir viðmið sömu stofnunar til að fá úthlutað sértækum byggðakvóta. Ekki verður séð að þær lagabreytingar sem eru í frumvarpi þessu breyti því.

Strandveiðar

Af þeim ráðstöfunum ríkisins sem ætlaðar eru til að auka byggðafestu vega strandveiðar mest fyrir Borgarfjarðarhrepp. Sveitarfélagið hefur aldrei fengið sértækan byggðakvóta, fær sáralítinn almennan byggðakvóta og nokkrir aðilar fá línuívilnun. Það er ótækt að strandveiðiafli sé ákvarðaður út frá prósentuskiptingu. Hefði þetta frumvarp verið í gildi hefði enn minni strandveiðikvóti verið til skiptanna í ár sem þó var of lítill. Þetta fyrirkomulag gæti hæglega orðið til þess að brothætta byggðin Borgarfjarðarhreppur fengi nær engan kvóta ætlaðan til að auka byggðafestu.

Það kemur C-svæði vissulega vel að aftur eigi að skipta aflanum milli veiðisvæða. En sú aðgerð mun sundra smábátasjómonnum og til lengri tíma litið teljum við það vont fyrir Borgarfjarðarhrepp þar sem það mun hola strandveiðikerfið að innan að megn óánægja sé með það. Í frumvarpi þessu vantar verkfæri fyrir ráðherra, sem á því hefur áhuga, að efla strandveiðikerfið og tryggja 12 daga í hverjum mánuði alls 48 daga. Um það ríkir sátt hjá smábátasjómonnum og tekur Borgarfjarðarhreppur heils hugar undir það.

Í þessu frumvarpi er gefið leyfi á að veiða alla daga vikunnar. Það væri jákvætt ef 48 veiðidagar yfir tímabilið væru tryggðir. Svo er ekki og því skapar aukinn fjöldi heimilla veiðidaga spennu og verður til þess að menn verða í kapphlaupi að veiða sem mest áður en veiðiheimildir hvers mánaðar klárast. Þar að auki verður þetta aukna frelsi til þess að meiri líkur eru til að mikill og lélegri afli komi á markað fyrri hluta mánaðar sem aftur verður til þess að aflaverðmæti verða minni. Til dæmis má nefna að á mánudegi kemur inn eldri afli frá laugardegi og sunnudegi sem þýddi aukið framboð þann daginn og þ.a.l. lægra verð.

Á C-svæði þarf að vera hægt að veiða fisk þegar hann er á svæðinu. Í júlí – ágúst verða að vera a.m.k. 12 dagar öruggir í hvorum mánuði. Þá er mesta aflaverðmætið sjómönnum og samfélaginu öllu til heilla. Borgarfjarðarhreppi finnst koma til greina að lengja strandveiðitímabilið í báðar áttir án þess að fjölga dögum. Hafa þær frá apríl og út september. En slíkar vangaveltur eru ekki tímabærar fyrr en 48 dagar eru tryggðir fyrir alla.

Öryggi sjómanna skiptir máli hvort sem mánuðurinn heitir maí, júní, júlí eða ágúst. Þegar strandveiðarnar eru aftur farnar að snúast um potta sem klárast er ekki hægt að koma í veg fyrir að sjómenn fari að róa í tvísýnum veðrum. Það gerðist á Borgarfjarðarmiðum síðastliðinn ágúst þegar ljóst var að lokað yrði á veiðar.

Fyrir hönd hreppsnefndar Borgarfjarðarhrepps

Eypór Stefánsson hreppsnefndarmaður á Borgarfirði eystri